

Igor Karlin: *Prebrati, slišati, doživeti, zapisati.*

Anekdote in spomini ostarelega muzikanta. Ljubljana: Demat, d.o.o., 2016; 16 evrov

Eden vodilnih slovenskih klarinetistov **Igor Karlin** (roj. 24. 11. 1936 v Ljubljani) in eden od predstavnikov t. i. prve ljubljanske pihalne šole je 1960. leta diplomiral na ljubljanski AG v razredu takratne legende slovenskih klarinetistov Mihe Gunzka. Izpopolnjeval se je v tujini, Parizu. Bil je član *pihalnega kvinteta RTV Ljubljana* (1957–1960) in član orkestrov RTV Slovenija in SF (1960–1977). Pomembno pa je tudi Karlinovo sodelovanje z ansamblom *Slavka Osterca* (1958–1963) in *Ljubljanskim pihalnim triom* (1963–1981; skupaj s flavtistom F. Ruplom in fagotistom V. Černetom), s katerim je izvedel več slovenskih skladb. Od 1965 (do 1999) je poučeval klarinet na takratni *srednji glasbeni šoli v Ljubljani* (danes *Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana*), bil tam od leta 1971 načelnik pihalnega oddelka in nekaj časa tudi ravnatelj. Poleg klarinetista in pedagoga pa poznamo Karlina še kot avtorja strokovnih besedil s področja glasbe ter prevajalca. Med avtorskimi deli je to *Šola za klarinet i-iii* (1991–1994), *Vademecum klarinetista* (1994), *Od opere do muzikala* (Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005); iz francoščine je prevedel hudomušni roman *Pazite na psa* Jeana-Marcela Erra (Radovljica: Didakta, 2007), zdaj pa je izšlo še njegovo avtorsko delo *Prebrati, slišati, doživeti, zapisati. Anekdote in spomini ostarelega muzikanta*.

Vse svoje solistično, ansambelsko, orkestrsko in pedagoško delo je v vseh teh letih razdajanj pripeljal do tega, da glasba (slovenskih) skladateljev ni bila samo papir, postala je muzika, ki je postopno pridobivala tudi poslušalce. Iz odnosa do avtorjev, sodobnih slovenskih skladateljev vseh generacij, je razvidno, da se je še posebej posvečal slovenski koncertni glasbi. Kar nekaj uspešnih del je nastalo prav zanj. Še več: navdušil je vrsto skladateljev, da so pisali glasbo za mlade klarinetiste, saj je glasba vzajemno delo ustvarjalcev in poustvarjalcev. Samo skupno delo nekaj šteje. Avtor Karlin je svojo avtobiografijo razdelil na sedem poglavij, številna podpoglavja, podnaslove: od uvoda do finala je dodal marsikatero fotografijo, na koncu pa še kot neke vrste vezivo glasbenega sopotnika in slovenskega skladatelja Pavla Mihelčiča. Abecedno (osebno) kazalo obsega tri (predzadnje) strani, samo kazalo pa tri (zadnje) strani. Kljub temu da gre za droben zvezčič (123 strani) pa je to še eno temeljnih del slovenske glasbene zgodovine, ki je imamo Slovenci komaj kaj izpod peres izvajalcev, poustvarjalcev; saj je praviloma (glasbena) zgodovina delo zgodovinopiscev in glasbenih znanstvenikov, kvečjemu še skladateljev, avtorjev. No, naš klarinetist in umnik se je zatorej lotil kar sam svojega življenja in dela in se z njim

»zavaroval« kot »anekdote in spomini ostarelega muzikanta«. Karlinov rod (*Namesto uvoda*) izhaja iz Škofje Loke, kar še vedno dokazujeta kar dva med slavnimi, kot sta škof dr. Andrej Karlin in organist mag. Klemen Karlin. Sicer pa je bil tudi Igorjev oče dr. Pavel Karlin (1899–1965) ugledni ljubljanski jezikoslovec (slavist in romanist), publicist in prevajalec. Mati je bila Iva (roj.) Kosem. V svojih začetkih se Karlin dotakne svojih starih staršev in še nekaterih obrobnih, zunajglasbenih tem; med drugim tudi začetka spoznavanja ljubljanske Opere s tradicionalnega stojišča, ki jo je že kot otrok obiskoval med (drugo svetovno) vojno in ki je vsa leta okupacije delovala redno. Kot šolani klarinetist in gimnazijec je že igral v narodno-zabavnem ansamblu, kasneje v različnih zabavnih in plesnih sestavih. Zelo zgodaj in zelo rad je tudi smučal in bil zraven, ko so z domačimi postavili prvo zasebno motorno vlečnico na ljubljanskem Krimu. Že leta 1960 je imel Karlin enega izmed prvih »fičkov«. Z njim je prepotoval dobršen del nekdanje Jugoslavije, kjer je leta 1963 v Beogradu odslužil tudi vojaščino; nazadnje v orkestru JLA. Imel pa je orkestrske izkušnje že prej, saj je vse od drugega letnika študija klarineta na ljubljanski AG že igral v radijskem simfoničnem orkestru (1957–1960), ki ga je ustanovil in vodil njegov prvi dirigent Uroš Prevoršek, tudi pedagog na AG. Zato je naslednje poglavje eno bogatejših, tudi zaradi zakulisnega vpogleda v

naše takratne (pionirske) orkestrske razmere. Kot izkušeni (orkestrski) glasbenik, kasneje ugleden solist in pedagog, ima prav na tem področju Karlin zagotovo precej (pihalnih) izkušenj. Zato piše o disciplini, skupinskem delu, turnejah, pod žarometom, odgovornosti, najboljših, času za počitek, avdiciji za »svoj« naslednji orkester: SF, Filharmonikih (1960–1977), filharmonični kleti, uvozih (inštrumentov), o dirigentu Oskarju Danonu, o našem odličnem hornistu, pionirju slovenskih (francoskih) rogistov J. Faloutu, skoraj vrstniku. Posebno poglavje knjige vzemajo Pariške, saj je klarinetist I. Karlin neposredno po diplomi na ljubljanski AG prebil v Parizu kar celo študijsko leto (1961–1962), ko se je tam izpopolnjeval podiplomsko na *Ecole normale de musique* (v razredih mojstrov klarineta P. Fourinerja in H. Dioneta) in dosegel znamenito diplomu *licence de concert de clarinette*. Avtor v tem poglavju opiše stanovanjske probleme, prostore za vaje, obiskal je tako rekoč vse pariške operne hiše, skoraj osebno se je spoprijateljil z enim od svojih profesorjev H. Dionetom pa še s slovitim violinistom H. Szeryngom; opiše tudi takratne Slovence, ki so se kot Karlin izpopolnjevali v Parizu (A. Bertoncelj, B. Čampa, J. Falout, L. Ferencak, F. Rupel, C. Škerjanec ...). Od ne-

glasbenih dejanj je avtorja vseskozi privlačila voda: od kajaka, ladje, katamarana do jadrnice ... Med glasbeniki, ki zavzemajo najdaljše poglavje, pa na različne načine predstavi Acija (Bertonclja), Marijana in Marjano Lipovšek, L. M. Škerjanca (ta je mimogrede očetu P. Karlinu svetoval, naj se v samem glasbenem udinjanju oklene prav klarineta), P. Šivica, pevecv Franceta Langusa, Slavka Štruklja, Friderika Lupše in L. Korošca, skladatelja B. Arniča, kolega fagotista v SF in *Pihalnem triu* V. Černeta, baletnika P. Mlakarja, dirigenta D. Žebreta, skladatelja E. Adamiča, violinista K. Jeraja, dirigenta S. Hubada, skladatelje R. Wagnerja, A. Dvoržaka, G. Rossinija, F. Mottla, U. Kreka, G. Puccinija, F. Leharja, V. Bellinija in R. Straussa, režiserja C. Debevca, dirigente K. Kondrašina, L. v. Matačića in A. Toscaninija, bobnarja F. Jagodica-Koka, violinista I. Ozima, glasbenega zgodovinarja in radijskega urednika R. Ajleca, fagotista SF F. Žemvo (François), gostovanja (po Poljski in Rusiji), koncertno kritiko ... In še predzadnje poglavje, Dozorela leta, v katerih avtor I. Karlin predstavi svojo zadnjo (upokojsko glasbeno) ljubezen: harmoniko, in to ne katerokoli: frajtonarico. Ped Finalom pa je pred nami še *Totalni endoprotezni sonet*. Po slikovnem kolažu je tu še v funkciji finala knjige *Allegro maestoso, man on troppo presto*–in, PS (post scriptum/pripis) Pavla Mihelčiča: Igor Karlin, moj dobri kolega.

Od številnih glasbenih vlog Igorja Karlina je poleg nenehnega zanimanja za izvirno slovensko (pihalno) muziko zagotovo njegova vloga v *Pihalnem triu*. Prav v njem je skupaj s flavtistom F. Ruplom in fagotistom V. Černetom (nekaj malega tudi z J. Baničem) v letih 1963–1981 odigral še marsikaj. To pa je bil tudi v Karlinovi biografiji in bibliografiji spet samo en fragment njegovega nenehnega uveljavljanja t. i. prve ljubljanske pihalne šole, ki je prav v njegovi dobi z nenehnimi akcijami, presenečenji, zagotovo pa tudi s trajnim igranjem in delovanjem vztrajala vse do dandanašnjih rezultatov klari-

netnih zasedb: od dua, tria, kvartetov, kvintetov, sekstetov pa vse do kakega 40-članskega orkestra klarinetov, zasedenega solistično in zborovsko – od malega sopranskega Es-klarinetu pa vse do subbasovskega velikana. Karlin je v tem razvoju odigral pomembno in večplastno vlogo: kot umetnik izvajalec, iniciator oz. pobudnik, pedagog ...

Knjigo oz. Karlinov tekst je za izdajo uredil Jan Jona Javoršek, založila založba *Demat, d.o.o.*, niz objavljenih fotografij je iz avtorjevega arhiva, oblikovanje in prelom je prispevala Mateja Vrbinc, tiskala pa tiskarna *Demat, d.o.o.*

